4433

Hoge commissaris te Djakarta (Van Bylandt) aan minister van Buitenlandse Zaken (Beyen) en minister zonder portefeuille (Luns), 29 jan. 1956

Ontving hedenmiddag 16.30 uur telegram 736 waardoor het onmogelijk was instructie inzake aanbieding Van Empelnota op gewenste tijdstip uit te voeren. Een en ander geeft mij aanleiding op het tijdstip van de indiening van deze nota nader terug te komen. Gelijk u bekend is werd in het Indonesische antwoord dat ik hedenochtend in ontvangst nam aan de Van Empelzaak nauwelijks aandacht besteed. Uit uw 736 maak ik op dat de Van Empelaffaire evenmin een essentieel element zal zijn bij het beraad omtrent het Indonesisch antwoord dat morgen in de ministerraad zal plaats hebben, voor er antwoord kan zijn op de mijnerzijds in te dienen Van Empelnota. Uitgaande van deze veronderstelling moge ik in overweging geven de indiening van de nota uit te stellen totdat de Nederlandse regering haar standpunt inzake de onderhandelingen ter kennis zal hebben gebracht van de Indonesische regering. Voornaamste argument voor dit advies is dat indien wij op dit moment 'de zware' Van Empelnota met dreigement van publicatie zouden indienen dit voor Indonesië gemakkelijk zou kunnen worden aangegrepen als bewijs dat Nederland deze kwestie opzettelijk primair stelt om haar te kunnen gebruiken als aanleiding tot het afbreken der besprekingen. Als nadeel verbonden aan een uitstel van enkele dagen van de indiening der Van Empelnota zie ik slechts dat dit zou betekenen dat mr. Van Empel zijn verblijf te Bangkok nog enkele dagen zou moeten rekken.

Ten aanzien van het nuttig effect van de nota op de verdediging der heren Jungschläger en Schmidt maak ik mij zo weinig illusies dat ik het waag aan te nemen dat uitstel van indiening dier nota voor hun zaken geen betekenis zal hebben. Anderzijds lijkt in uitstel van de aanbieding van de nota nog het voordeel te schuilen dat desgewenst de ultimatieve termijn van drie dagen als nog kan worden opgenomen indien de Indonesische regering de Nederlands-Indonesische onderhandelingen zou laten stranden door handhaving van haar ombuigzame houding. Ten aanzien van deze laatste mogelijkheid wil ik gaarne nog enkele opmerkingen maken. De Indonesische antwoordnota laat er nauwelijks twijfel aan bestaan dat de Indonesische regering met iets minder genoegen zal nemen dan met volledige aanvaarding door Nederland van de voor Indonesië acceptabele resultaten der besprekingen met negatie van de nog openstaande Nederlandse wensen. Ik acht het uitgesloten dat de Indonesische regering alsnog genoegen zou willen nemen met de afsluiting der conferentie door uitgifte van een slotcommuniqué als bedoeld in uw 736. Integendeel dient er naar mijn mening ernstig rekening mede te worden gehouden dat Indonesië streeft naar het afbreken der onderhandelingen welke niet het resultaat kunnen opleveren dat de Indonesische regering behoeft om voldoende steun te vinden in Indonesische politieke kringen. Het ligt voor de hand dat zij in deze situatie zal pogen Nederland ten overstaan van binnen- en buitenland als de oorzaak der mislukking aan te wijzen.

Ervan uitgaande dat het voor Nederland van belang lijkt deze toeleg te verhinderen of op zijn minst te bemoeilijken moge ik mij de suggestie veroorloven dat aan de Indonesische regering zou kunnen worden geantwoord dat de Nederlandse regering bereid is de onderhandelingen te hervatten op het punt waarop zij werden afgebroken waarbij te stellen ware dat zulks naar ons inzicht impliceert dat nog alle openstaande punten zouden behoren te worden besproken.

Kenmerk: Van Bylandt 1160.
©BuZa, archief BZ, ingekomen codetel. Djakarta 1956
http://resources.huygens.knaw.nl/indonesischebetrekkingen1945-1969/Nederlands-indonesischeBetrekkingen1950-1963/Document/19908